

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Előfizetői szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 75. szám.

Péntek, április 2.

Nagy harcaink az oroszszal. — 55 ezer orosz fogoly.

Budapest, április 1. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

A keleti Beszkidekben az ellenség a Laborc-völgyben az éj folyamán több támadást kísérelt meg, amelyeket visszavertünk.

A lupkowi nyereg és az uzsoki hágó közt nagyszámu magaslati állásért tovább tart a harc.

A délkelet-galiciai arcvonalon különös esemény nem történt.

Orosz-Lengyelországban a Pilica menti Inowłodzánál csapataink állásait a reggeli órákban nagyobb orosz erők támadták meg. Amidőn akadályaink elé értek, súlyos veszteségeik mellett visszavetettük őket.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, április 1. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, április 1.
A nagy főhadiszállás jelenti a keleti hadszíntérről:

Augusztow és Suwalki környékén a helyzet változatlan.

Az oroszoknak a Rawkán való átkelési kísérletei, amelyeket Skierniewizétől délkeletre tettek, meghiúsultak.

Crocnonál az oroszok támadásait visszavertük.

Március havában a német keleti hadsereg összesen ötvenötezernyolcszáz oroszot foglyul ejtett és kilenc ágyut és hatvanegy géppuskát zsákmányolt.

A déli hadszíntérről. — Belgrád és Cetinje bombázása.

Budapest, április 1. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

A déli hadszíntéren nincs változás.

Orsova nyílt városnak március harmincegyedikén délután történt lövetését Belgrád bombázásával viszonyoztuk.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, április 1. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

A Havas-ügynökség jelentése szerint tegnap egy osztrák-magyar repülőgép bombázta Cetinjét. A repülőgép a királyi kastély körül több bombát vetett le. A kár jelentékeny.

A nyugati világcsata.

Budapest, április 1. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, április 1.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről:

A belgák által megszállott Hok kolostormajor és egy Dixmuiden mellett levő kis támaszpont elfoglalása alkal-
mával egy belga tisztet és negyvennégy főnyi belga légénységet fogtunk el.

Pont á Moussontól nyugatra, Bois de Pretrében és az erdő melletti harcban tegnap este szünet állott be. Egy
keskeny helyen a franciák benyomultak legelői levő árunkba. A harc ma tovább folyik.

Lunewilletől északkeletre és keletre előőrsi csatározások alkalmával a franciák jelentékeny veszteségeket szenvedtek.

A Vogézekben csak tüzérségi harcok foynak.

Az angolok veszteségei.

Budapest, április 1. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:
Amsterdamból sürgönyzik:

A yorki érsek kedden Hullben beszédet mondott, amelyben azt fejtegette, hogy a legborzasztóbb középkorban
sem aratott a halál olyan kegyetlenül, mint most. Elmondotta, hogy egy hadosztályból, amelyet nemrég küldtek a harctérre,
négy száz tiszt közül csak 44 és 12.000 főnyi légénységből csak 2330 maradt meg. Az egyik legvitézebb ezred negyven
tisztjéből és 1200 emberéből csak a szállásmester és három száz főnyi légénység maradt meg.

A Localanzeiger jelenti Londonból, hogy a Duc of York angol gőzöst a németek megtorpedózták. A hajót sikerült
kikötőbe vonszolni.

HIREK.

Dr. Klein Mór temetése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybeeskerek, április 2.

Impozáns részvétellel, nagy gyászompával s óriási közönség jelenlétében helyezték tegnap délután örök nyugalomra az elhunyt dr. Klein Mór nagybeeskereki főrabbit.

Délután 3 órakor kezdődött a gyászszertartás az izr. templomban, ahol az elhunytat fölgravatolták. A templom zsúfolásig megtelt gyászoló közönséggel, a hatóságok, intézetek s testületek küldötteivel, akik mind eljöttek leróni kegyeletüket e nemes életű, köztisztelőben álló pap iránt. A gyászoló közönség sorában a családtagokon kívül ott voltak: dr. Dellimanic Lajos főispán, kormánybiztos, Jankó Ágoston udv. tanácsos, alispán, Tóth István min. tan. pénzügyigazgató, dr. Vinczehidny Ernő m. főjegyző, dr. Perisics Zoltán polgármester, Steinitzer Géza és dr. Gyorgyevics Milos kir. tanácsosok, dr. Kovács Rókus kir. törvényszéki elnök, Magyary Pál pápai kamarasapátplébános, Szalay József ev. ref. Jeszenszky Nándor ág. ev. lelkészek, Sztráity György gör. kel. esperes-plébános, Grézlo János kir. tanfelügyelő, Knyaskó Lajos felső keresk. isk. igazgató, dr. Bartha György főgimn. igazgató, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Apor Nándor pénzügyigazgató-helyettes, Láng Béla főhadnagy, Hübsch Bernát cukorgyári igazgató, dr. Vászity Endre, dr. Anna Ernő, Franz J. L., Mencer Lipót, dr. Pollák Győző, Engel Ferenc, Perl Mihály, Dunai László felső keresk. isk. tanárok, Burget József, Streitmann Antal, Králik László, dr. Barcs Gyula, Vincze Károly főgimn. tanárok, dr. Csósz Imre, Palkovics Károly nyug. piarista tanárok, Szilágyi Gyula és Szatmáry Odön törvényszéki bírák, Szabó Károly kir. iparfelügyelő, Mayer Henrik, Mayer Aurél, dr. Brájer Lajos lapszerkesztő, dr. Mencer Izidor, Bányaai Jakab, Wéglly István, Liska Ferenc iskolaigazgatók, az óbudai hitközség képviselőiben dr. Szabolcsy Izidor és dr. Erneyi szentgyeleti elnök, a verseczi hitközség küldöttsége Klauber elnök vezetésével, a városi tanács és képviselőtestület tagjai, a különböző egyletek és intézetek küldöttei, stb.

A gyászszertartást a templomi énekar szép gyászénekekkel vezette be Lewin kántor előéneklése mellett, majd dr. Singer Bernát szabadkai főrabbi lépett a szószékre és magas szárnyalású szép beszédben méltatta az elhunyt életét és jellemét, elbucszattatta őt.

Utána dr. Edelstein óbudai főrabbi, majd Szalay József ev. ref. lelkész és dr. Pollák Győző hitközségi elnök bucsuztatták el a főrabbit megindító beszédekkel s végül ismét a templomi énekkar magasztos éneke hangzott föl.

Ezzel a gyászszertartás véget ért s a koporsót kivitték a templomból a gyászkozsira, amely az elhunytal az izraelita temetőbe indult, ahol örök nyugalomra helyezték az elhunyt főrabbit.

— **Katonai kinevezések.** A király Nemeskai Árpád 5. honvédegyezredbeli tartalékos hadnagyot tartalékos főhadnaggyá nevezte ki.

Kinevezte továbbá népfőlkelő főhadnaggyokká a következő népfőlkelő hadnagyokat a verseczi 7. népfőlkelő parancsnokság nyilvántartásában:

Christián Jánost, dr. Kovács Dezsőt, Temmer Sándort, Ghilezán Liviuszt, dr. Ágh Károlyt, Frisch Rihárdot, Madarász Gusztávot, Anna Józsefet, Miskov Istvánt, Ofner De-

zsőt, Temmer Józsefet, dr. Hámory Zoltánt és dr. Juliusz Ármint.

— **Kirendelés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Langhammer Sándor módosi kir. járásbírói önálló működési körrel felruházott betétszerkesztő-írnokot a karánsebesi, Káviics István módosi betétszerkesztő-írnokot pedig a nagykarolyfalvai járásbíróihoz mint telekkönyvi hatóságokhoz hivatalból kirendelte.

— **A 37—42 éves népfőlkelő sorozása Nagybeeskereken.** A városi katonai hivatal közli, hogy a 37—42 éves népfőlkelő bemutató szemléje Nagybeeskereken április hó 19 és 20-ikán lesz és pedig:

április 19-ikén az 1877., 1876 és 1875-ben született népfőlkelő, április 20-ikán az 1874. és 1873. évben született népfőlkelő kerülnek sorra.

— **Uj kormányrendeletek a gabonáról.** A hivatalos lap tegnapi száma négy újabb kormányrendeletet közöl, amelyekben a kormány a korpa maximális áráról, a korpakészletekről, a liszt előállításáról és szabályozásáról s a maximális tengeri árról intézkedik.

Az első rendeletben a kormány a korpa maximális árát állapítja meg és pedig a buza-, rozs- és árpakorpánál 17 korona, a tengerikorpánál 10 korona árral.

A második rendeletben a korpakészletek bejelentését rendeli el bezárólag április 8-ikáig.

A harmadik rendeletben a kormány a közfogyasztra szánt buza-, rozs-, árpa- és tengeriliszt előállítását és forgalomba hozatalát szabályozza.

A negyedik rendeletben a maximális tengeri árt és a lisztárakat állapítja meg.

Eszerint a tengeri maximális ára 26 korona, a cinquantin-tengeri ára 28 korona.

Az egyes lisztfajták legmagasabb ára:

1. a buzából előállított finom tézta-lisztnél és daránál az az ár, amely 96%-kal;
2. a buzából előállított főzölisztnél az az ár, amely 61%-kal;
3. a buzából előállított kenyérlisztnél az az ár, amely 9%-kal;
4. a buzából előállított egyminőségű (simaőrlésű) lisztnél az az ár, amely 16%-kal;
5. a rozslisztnél az az ár, amely 30,5%-kal;
6. az árpalisztnél az az ár, amely 48%-kal magasabb, mint a megfelelő nyersanyagának az illető járás vagy város területére nézve métermázsánként megállapított legmagasabb ára.

— **Levél a Kárpátokból.** A kárpáti haretérről érkezett ma lapunk szerkesztőjéhez a következő tábori levelezőlap:

Kedves szerkesztő uram,

az ezredünknek rendelkezésére bocsátott Torontál-akból eléggé gyorsan hírt szerzünk az otthoni eseményekről s hálásak vagyunk a kedves figyelemért. Fent vagyunk a Kárpátokon, már-már kezd ránk is sütni a nap, de az orosz változatlan jó kedvvel üjtük — ettől melegünk lesz: az ütközet a mi kályhánk. Egyéb-ként örömmel tudathatom, hogy ezredünk az utolsó pár hét alatt igen derekasan dolgozott s bár velünk szemben mindig nagy tulerők léptek föl, divizióink csak úgy kaszáta a muszka vonalakat. Hiszem, hogy rövidesen nagy eredményeket fogunk a kárpáti fronton elérni s a diadalból más ezreddel karöltve a 29-eseknek is bőven

fog jutni. Szívvelyes üdvözléssel híve. A Kárpátokon, 915 III. 24. Bráza y Emil.

— **Halálozás.** Kohn Bernát, Mokrin községnek évtizedeken át volt orvosa, Budapestben, egy szanatóriumban hirtelen meghalt. A megboldogult Óbecsén született 1846-ban. Kitünő orvos hírében állott és kiterjedt praxisa volt. Mindamellett volt ideje nemes szívének sugallatát követve, szociális téren is nagy és értékes munkásságot kifejteni. A mokriumi iskola ügynek, mint a községi iskolaszék elnöke, hosszú időn át vezetője és irányítója volt. Áldásos működésének elismerésül a múlt évben királyi kitüntetésben részesült, elnyerve az arany érdemkeresztet. Az utóbbi időben betegeskedni kezdett, mire családja őt Budapestre szanatóriumba vitte, ahol hétfőn váratlanul elhunyt. Holttestét hazahozták és csütörtökön délelőtt helyezték el örök nyugalomra rendkívül nagy részvét mellett.

— **A bánlakai tanítótestület hazafias áldozatkészsége.** Bánlakra írják nekünk az alábbi levelet:

Tekintetes Szerkesztőség! A mai postával feladtunk, mint a bánlakai tanítótestület küldeményét, 250 K-t, amit kérünk, szíveskedjék, mint egy rendezett áll. el. iskolai és óvodai ünnepély jóvedelmének felét, a torontái vöröskereszt-egylet vezetőségéhez eljuttatni és lapjukban nyugtatni. Tanítótestületünk, mely 3 tagból áll, óvónő és két tanítónő — rendezte ez ünnepélyt közös elhatározással, lelkesedéssel, készséggel. De nem értük volna el se anyagi, se erkölcsi tekintetben e nagy sikert, ha Busits Józsefné urnó fáradhatatlan tevékeny hozzájárásával és áldozatkészségével nem segít. Hálás köszönettel adózunk azért neki, önzetlen, csupán csak a cél érdekét ismerő nemes szívének. Ünnepélyünk műsorát mellékeltük. Ifjúságunk által előadott színműk mindegyike páratlan volt a maga nemében. Különösen emelte az est fényét az összeállításában és kifejezésében oly szép élőkép, a hit, remény és szeretet háborus allegóriája; e kép felismertette mindenkivel a rendezésre rátermett kéz összeállító munkáját, Busits Józsefné urnót, ki eszméjét a közreműködő ifjúság lelkes buzgalomával igaz diadalra juttatta. Az est főszáma, a kis gyermek szindarab mindenképpen elragadó volt, a kis szereplők mindegyike mintegy megszokott színpadi rátermettséggel adták elő bájos mondókájukat szép partás és virágos süveges magyar ruháskájukban. Nagyon sikerült volt a magyar ruhás pár szolótánc, kik mesés könnyedséggel és kedvességgel adták elő számukat. A melodráma, amit Gyurtsák Magda urleány mondott el mély érzéssel, megkapott mindenkit és észbe juttatta e nehéz időkben, hogy érezze, tudja meg, mi is a haza! Bielek István ur által elszavalt „Előre” Szabó Arnoldtól lelkesedésbe hozta a közönséget, éltették, ünnepelték a jelen volt szerzőt, kinek e költeménye, mint mindenhol, csak elismerést és babért hozhat. Nagyon szép és ünnepélyes volt Mihájlovsz Mária urleány szaválata, „Imádkozik a király”, a háttérben megjelenő Erzsébet királynő szellemével. Méltó befejezése volt az egésznek Urmenyi Zsuzsika urleányka Rákóczi indulója, mely lelkesedést, meglepődést derült eszt ki kedves vendégeink arcára, hogy nemesak adakoztak, de élveztek is. Nagyon szép volt! Még egyszer megnézném — így mentek el. A mi örömünkre és teljes meglepődésünkre, mert nemesak anyagi, de erkölcsi sikerünk is felülmulta várakozásunk. Örömmel, szívvel-lélekkel küldjük le e csekély összeget, báresak sokan lennének, kik jelen helyzetünk át-érezve, segítenék szegény szenvedő harcosainkat. Hazafias tisztelettel: a bánlakai tanítótestület.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, április hó 3-án délután 5 órakor és este fél 9 órakor:

Óriási újdonság!

Brillians felvétel!

Ellenségtől körülveve.

Aktuális dráma 4 felvonásban.

Polidor és az óriás. Komédia.

Mükedvelő kertész.

Humoros.

Riportok a világháborúból.

Duci bácsi háremet vásárol.

Humoros.

Jön a „GÖLEM”, április hó 9. és 10-én. Minden eddigit felülmul. Páratlan szenzáció. — Holnaptól kezdve a mozi előadások a volt esküdtzéki teremben lesznek megtartva.

— **Lábbelik és szijgyártócikkek szállítása.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a cs. és kir. közös hadsereg bórnemű, ruházati és felszerelési cikkekben felmerült ötödik hadszükségletének szállítására a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ajánlati felhívást hirdet. Arra való tekintettel, hogy a szállításban való részesedés nemcsak megérdemelt keresethez juttatja az ajánlattevőt, hanem a hadsereg szükségletének biztosítása főképp a jelenlegi viszonyok között fokozott mértékben hazafias kötelessége is mindenkinek, a kamara reméli és elvárja, hogy a szállításban való részesedésért a kamarai kerületből lábbelik és szijgyártó cikkek készítésével foglalkozó mennyel több nagyvállalat és kisüzem pályázzék. Az ajánlatok 1915. évi április hó 15-ig terjesztendőek elő, még pedig azok a gyárak és nagyobb munkástörzset foglalkoztató vállalatok, amelyek hasonló szállításban már részesed-

tek, ajánlatukat közvetlenül a kereskedelemügyi miniszter urnál nyujtsák be, azok elelben, akiknél a miniszter ur megrendelést még nem tett, a jelzett időig a kamaránál terjesszék elő ajánlatukat. A lábbelikre tett ajánlatban feltüntetendő az is, hogy az ajánlattevő hetenként hány pár készítésére képes. Kisiparosok vagy azok alkalmi szövetkezetei akár szállítottak már a kincstárnál, akár nem, ajánlatuk a kamaránál nyujtandó be. A kisiparosok ámbár egyenként is tehetnek ajánlatot, helyesebben teszik azonban, ami a szállításban való részesedést is előbb biztosítja, ha alkalmi szövetkezetté egyesülnek és egyetemlegesen tesznek ajánlatot. Azok a kisiparosok, akiknek lakóhelyén ipartestület van, részletes tájékozáért forduljanak az ipartestülethez, azok pedig, akik nem laktak ipartestület székhelyén, valamint a gyárak vagy nagyobb üzemek a kamarától nyerhetnek részletes utbaigazítást.

Gott strafe England.

— Németországi benyomások. —

Sajtóhadiszállás, márc 26.
(A sajtóhadiszállás engedélyével.)

Osztrák-Szilézián keresztül vezetett az utunk, fei Oderbergig. Azon a gazdag és konszolidált iparvidéken, amelyre ugy fente a fogát az orosz s amelyet a krakói várágjuk oly kitűnően meg tudtak védelmezni a toladó idegen ellen. Kár lett volna ezekért a gyönyörű gyárakért, ezekért a nagyszerű éremüvekéért, ezekért a bőséges szénbányákért. Milliók, milliárdok jutottak volna moszkovita kézre, a hideg északi marokba, amelynek bizonyosan nemcsak a rubel iránt van érteke, hanem minden más iránt is, aminek értéke van s amit megkaparinthat.

Krosznó jut eszembe, Gorlice, Biec és Jaslo, ezek az elriasztó, modern Pompeiksa, szivem verése áll meg arra a gondolatra, hogy esetleg Szilézia is arra a sorsra juthatott volna, mint amely Kelet-Galicziát meglátogatta, ha... ha a krakói várövek engedik. De nem engedték ám! Az orosz támadás áradata nekizudult ezeknek a páncélszirteknek, megtorlódtott rajtuk és aztán rohant visszafelé. És most békésen robog velünk a gyorsvonat, pontosan és menetrendszerűleg. Szinte azt sem tudnánk, hogy háboru van, ha nem vinnénk magunkkal néhány kocsira való katonát. Németeket és a mieinket vegyessen. X gyalogezred legénysége, pár tüzer és ulánus, legtöbbször könnyű sebesültek, betegek, vagy éppen most felépültek, akik tőlünk mennek hazafelé, akik a mi hazánkat védelmezték s akiknek láttára valami elfogódásféle, valami meghatottság fogja el az embert. És valami mélység bizalom abban, hogy ez a szövetség, amelynek első próbáit mi állottuk meg akkor, amikor magunkra vettük a rettenetes orosz tömegek centrális tulsulyát, hogy szárnyait szövetségünk számára exponáljuk s amelynek második próbáját most állják ők a Kárpátok lejtőin és egyebütt, ahol szükségse mutatkozik: ez a szövetség erős, ez a szövetség elég erős nemcsak ahhoz, hogy el ne szakadjon, de ahhoz is, hogy gvózzon!

A fiuk énekelnek az uton. Fölváltva. Hol a németek, hol az osztrákok, hol a magyarok. Tudniillik egy esomó kecskeméti baka is szorong az egyik vagonban, az ulánusokkal vannak együtt. Az ulánusok mélabus német dalokat énekelnek: „Lass uns nach der Heimat ziehn“, mire a fekete parolis magyarok is kiöntik a maguk szívének keservét: „Édes anyám is volt nékem“. A zakatoláson át fájón, édesen szűrődik be hozzánk a nóta néhány töredéke. Eppen állomáshoz érünk, amikor befejezik. A németek tapsolnak. Aztán valami tüzes, porosz harci riadó harsan föl, majd, hiszen oly mindegy az, hogy mit énekelnek, a „Sárga recece“. Karwinál már beledudolnak az egymás nótájába s az oderbergi perronon hallom, amint egy hosszú, szőke német fiu érdeklődve faggatja a mellette várakozó mokány magyart:

— Du, barátom, wie war's nur: schachga, nein, tschachga, und dann: che-

tetze, oder chetsetetze. Also, tschachga chetsetetze...

Mire a baka szánakozón feleli:

— Nem irtöd te aztat, lelköm nimötje. Nöhéz az, mivel nem bírja a nyelv! Igaz-e Miska testvir?

Miska testvir nem felel, hanem csak sereint egyet, hegyeset a szívéből...

Oderberg, itt a határállomás. Először is márkát kell vásárolni. Az állomási váltoablaknál ki van írva a napikurzus, száz koronáért hetvenöt márkát és hatvanöt pfenniget adnak.

A podgyászunkkal nem volt semmi baj s a különben is rengeteg elfoglaltságu pénzügyör szinte türelmetlenül ragasztotta rá a vörös cédulácskát, amely azt jelenti, hogy nem található benne semmi, ami vámkötelesnek, vagy hadi dugárának volna minősíthető. Tudniillik a háboru alatt a határon átvinni még közöttünk és Németország között sem szabad olyan szereket, szerszámokat és anyagokat a magánforgalomban, amelyekre a hadviselésnek szüksége lehet. Tehát bizonyos határzár van, amely természetesen nem vonatkozik azokra a szállítmányokra, amik katonai, politikai vagy éppen polgári hatóságok pecsétje alatt lépnek át tőlünk Németországba, vagy onnan mihozzánk. Mindenesetre érdekes és följegyzésre méltó körülmény az, hogy az ellenőrzést, tudniillik a magánforgalom ellenőrzését kölesönösen nem önmagunknak, hanem egymásnak teljesítjük. Egyszerűség és rövideg kedvéért mi örködünk Németország érdekei fölött, ők pedig a mieink fölött. Mi vigyázunk arra, hogy őket kár ne érje a mi javunkra és viszont, ami mindenképpen jellemző és értékes tanubizonyosága a szövetségi hűségbe vetett teljes és tökéletes bizalomnak.

Körülbelül ugyanigy vagyunk a személyi ellenőrzéssel is, amely ugyancsak nagyon szigoru. Személyazonosság, állampolgárság igazolása nem elég, sőt nem elég például egy általánosságban tartott utlevél sem. Külön, indoklással ellátott engedély kell, nyole napnál nem régiebb keletü ahhoz, hogy az ember — ha egyebként nem gyanus a szurösszemű civilrendőr előtt — felülhessen a határról az ország belseje elé induló vonatokra. Ha valakit a detektív nem talál egészen kifogásnélküli egyéniségnek arra, hogy utnak bocsássa: minden legitimációja ellenére is átadja az állomási rendőrhatalomnak. Még pedig annak, amely a gyanus ember által elhagyandó államterület közbiztonságára ügyel. Mi tehát, ha valakit a magunk határán gyanusnak itélünk s kíváncsiak vagyunk viselt dolgaira és szándékaira, a német rendőrnek adjuk át. Viszont ők hozzánk liferálják be a maguk gyanusait.

Velünk, szerencsére, egész szimplán elintéződött ez a személyi vizsga, mert először is arcképes igazolványunk van,

amely az osztrák-magyar sajtóhadiszálláshoz való tartozásunkat bizonyítja, másodsor pedig külön utlevelünk volt a parancsnokságtól, egyenest erre a exkurzióra. Tehát hamarosan kijuthattunk a perronra, amelyről a porosz királyi államvasutak vonatai indulnak. Érdekes, tarka, majdnem teljesen katonai kép, gyér civilis elemekkel. Az a nyüzsgő, nyugtalan, ideges és mégis zsinorra működő sürgésforgás, amelyet a háboru kezdete óta annyiszor láttunk már nagyobb állomásokon s amelyet soha sem lehet eléggé megszokni, eleget csodálni, benne elég gyönyörűséget, szépséget, erőt és energiát fölfedezni, iránta eléggé közönyösnek lenni.

Szememmel követem a kecskeméti bakákat, akik most gárdagránátosokkal kerültek együvé s meleg parolával bucsuzkodnak az ulánusoktól, mert azok másfelé mnek tovább. Vonatuk most robog be a hátunk mögött futó vágányra s egész tüzezeredet hoz magával, württembergi fiukat.

Még jóformán meg sem állottak s már prűszköl feljük egy mozdony, három hatalmas teherkocsival. Munió, Rákapeseljük, az ulánusok felkapaszkodnak s a vonat már megy is tovább. Egvrészt, mert sietős a dolga, másrészt, mert kell a vágány. Már jelezték is a csapatszallító vonatot, amelynek két perc mulva itt kell lennie, tizenkét perc mulva pedig tovább indulnia. Torlódás, üzemzavar, várakozás, késés... ja, dasz jibt ja jarnisch...

Ellenben meg kell cáfolnom azt a balhítet, mintha a vasuti forgalom lebonyolítása odaát szebben, egyszerűbben, nyugodtabban és kevesebb lármával történék, mint nálunk. Először is a menetrendszerű vonatok ötven százaléka egyáltalán nem közlekedik, másodsor a meghagyott civilvonatokat, amelyek egyébként szintén szállítanak egyes, marsrutával bíró katonai személyeket, nem akkor indítják el, amikor kellene, hanem amikor lehet. Tehát késésekkel, egy-egy katonavonat között s akkor aztán gyorsan, sebtiben, lélekszakadva. Mi például ötven perccel később szállhattunk csak be mint ahogyan indulásunk jelezve volt, viszont félpercen belül már nagyot rántott rajtunk a mozdony. És már meglehetősen gyors mozgásban voltunk, amikor a koesi oldalából közvetlenül nyiló ajtó felpattant, utiláda és gummiköpeny repült közénk, majd belépett szakaszunkba egy katonatiszt s udvariasan meghajolva felénk, átnyújtotta nekünk a mostanában kizárólagos használatu német üdvözlést:

— Gott strafe England!

Fabinyi-Füzesséry István dr.

Hirdetések.

Mokrin község előljároságától.
1621—915. szám. 238—3.2

Árverési hirdetmény.

Mokrin község mint testület tulajdonát képező mintegy 1000 holdnyi jó minőségű **legelő** kizárólag legeltetési célra hasznosításra fog adni ez év **április hó 15-én d. e. 8 órakor** a község ház tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen ez év május hó 1-től július hó 15-ig.

Feltételek: az árverés a legtöbbet ígérőre azonnal, ellenben a községre csakis a képv. testület jóváhagyása után válik kötelezővé. Bánatpénzként minden árverelő köteles 2000 koronát lefizetni. Kikialtási ár 20.000 korona.

Mokrin, 1915. évi március hó 28-án.

Előljároság.

Egy tanonc

fizetéssel felvétetik

Felsenstein Ferenc
ruhakereskedésében Hunyadi-u.

242—3.1

= Csinosan =
butorozott szobát
 esetleg teljes ellátást (ebéd nélkül)
 = keres =
 csakis uri családnál
 intelligens fiatalember
 Ajánlatokat „Sz. G.” jellegre a kiadó-
 = hivatalba kérek. =

Hirdetmény.

240-31

Trodámban józan és szorgalmas egyén
 irnoki minőségben azonnal alkalmazást
 nyerhet, javadalmazása havi előleges
 részletekben évi 1000 korona, az állás
 rendszeresítve van s ha az illető beválik,
 megválasztásra is számíthat. A kérvények
 esetleg az eddigi működést igazoló okmá-
 nyok is hozzám intézendők.

Csernye, 1915 március 30.

Bezsín. jegyző.

Makulaturapapír

olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

K. u. k. Garnisonsmenage.

Ajánlati hirdetmény.

A 29. gyalogezred pótzászlóalja részére szükségeltetik nagymennyiségű

Ciszt, 1. sz.	Dara	Zsir
Ciszt, kevert	Rum I.	Kolbász
Tengeriliszt	Sors 1/4	Foghagyma
Kockacukor	Genese, finom	Zöldség I.
Süvegcsukor	Mák	Sorsó, sárga
Franck-kávés csomagban	Kávés	Tathonya
Erős paprika	Dekvár	Árpadara
Rangoon rizs I.	Kömény	Savanyukáposzta
Sab, nagyszemű	Makkaroni	Devestészia (Fidelini)
Só II.	Paradicsomkivonat	Tea
Ecetszesz	Szalonna	Zöld főzelékek.
Hagyma	Petroleum	

Ajánlatok a fenti árucikkek szállítására mintákkal mindazon áruból, melyekből megírható minták
 mellékelhetők, az árak és minden áruból szállítható mennyiség megjelölésével legkésőbb **április hó 8-ig**
 a k. u. k. Garnisonsmenage irodájába (III pót század, Temesvári-utca) beadandók.

Pontosan megjelölendő, milyen mennyiség szállítható azonnal, milyen mennyiség szállítható később és
 mely időpontban.

K. u. k. Garnisonsmenage.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégibb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében